

Asdøljuvet

Innhold grovt sett;

- 1 Litt om Oslofeltet og geologien i området
- 2 Litt om Syllings historie, om skillet mellom Sylling og Lier ved Asdøla
- 3 Litt om gårdshistorie, Asdøl gård
- 4 Litt om Asdøldalen naturreservat
- 5 Bittelitt om Asdøl skole

Kilder;

- Naturvernkart for Buskerud, Fylkesmannens miljøavdeling
- Forskrift om fredning av Asdøljuvet, Fylkesmannen i Buskerud, Miljøvernavdelingen
- Liers historie
- Lier kommunes brosjyre om Asdøljuvet
- Asdøldalen, gammelt og glemt industriområde av John W Jacobsen
- Vest i Vestmarka
- Vestmarkvandringen 1988, IL Jutul 1930 v/ Harald Kolstad
- Notater tilhørende Sylling Kulturhistoriske Forening v/Ragnar Hornstuen og Roar Bogerud

1 OSLOFELTET OG GEOLOGIEN I OMRÅDET

Generell del (tidsskala fra Gradstein og Ogg i Geonytt 1996)

PREKAMBRIUM	Ca 4,5 milliarder år til 545 millioner år før vår tid. Grunnfjellstiden. Alt fjell som er eldre enn 500 millioner år er grunnfjell. Norge og Grønland lå sammen fram til ca 600 millioner år siden. Eldste bergarter funnet i Norge i Lofoten ca 3,3 millioner år gamle. Landet ble etter hvert tæret ned til et plan av vær og vind.
KAMBRIUM	Ca 545-495 millioner år før vår tid.
ORDOVICIUM	Ca 495-443 millioner år
SILUR.	Ca 443-417 millioner år Landet var sjøbunn. Det ble avsatt kalkstein i perioder med yrende dyre- og planteliv i havet. Det ble avsatt leirskifer/leirstein/sandstein i perioder med mye slam og leire avsatt i havet.
DEVON	Ca 417-354 millioner år Urolig tid. Jordskorpa sprakk opp, Langfjella ble dannet, grunnfjellet

	ble ikke foldet, heller ikke sandstein, men lag av skifer og kalkstein ble foldet og forskjøvet.
KARBON	Ca 354-290 millioner år Landskapet ble igjen tæret ned til et plan.
PERM	Ca 290-248 millioner år Vulkansk tid, Oslofeltet sank inn opp til 1000 meter, Uralfjellene ble dannet. Mørke basalter er de eldste bergartene fra perm, lysere rombeporfyr er de yngre.
TRIAS	Ca 248-206 millioner år
JURA	Ca 206-142 millioner år
KRITT	Ca 142- 65 millioner år
TERTIÆR	Ca 65- 1,8 millioner år
KVARTÆR	Ca 1,8 millioner år til i dag.

Oslo-feltet

Lier og Sylling ligger i den delen av Norge som geologene kaller Oslo-feltet.

Dette er et av de mest berømte geologiske områder i hele verden. Feltet strekker seg fra ytre Oslofjord/Langesund i sør til Brummendal/Mjøsa i nord. Engang for ca 250 millioner år siden, i perm-tiden, var det kraftige rystelser og vulkanisme her. Over avsetninger fra kambro-silur (disse er avsatt under vann da mesteparten av Norge var under vann en periode-sedimentære avsetninger) ble det avsatt et tykt lag med vulkanmasser. I hele resten av landet vårt er disse vulkanmassene borte, tæret ned av vær og vind gjennom millioner av år. Her i Oslofeltet er disse bergarter bevart på grunn av en kjempemessig innsynkning. Hele Oslofeltet sank opptil 2000 meter i den samme perioden som Uralfjellene ble til og Nordsjøen tørket inn. Rundt oss, utenom Oslo-feltet finner vi grunnfjell, gammelt fjell, mens her i vårt distrikt finnes bare ungt fjell. I resten av landet, ja, resten av verden er dette fjellet tæret bort for alltid. Kun i Sør-Amerika og i Kilimanjaro i Afrika finnes denne typen bergarter!!

Det var vulkaner flere steder på Østlandet, de mest kjente på Brandbu, fjellmassene i Oslomarka/Asdøl stammer fra disse vulkanene.

Men det var også en vulkan på grensen mellom Lier og Modum.

Etter denne perioden har vær og vind tæret på fjellmassene, den siste store påvirkningen skjedde i de siste istidene.

Følgelig, i Lier finner vi

1. fjellmasse fra kambro-silur
2. vulkanfjell fra perm-tiden
3. løsmasse som er tæret ned av vær og vind og som for en stor del dekker den faste fjelloverflaten.

1 Fjellmasse fra kambro-silur

Fra kambro-silur har vi leirskifer, kalkstein og sandstein. Alle disse bergartene er avsatt i vann og gir godt grunnlag for jordbruk. Disse bergartene finnes nærmest Holsfjorden på begge sider av denne. Disse bergarter er opptil 440 millioner år gamle. Det finnes en god del fossiler i disse bergartene. Vanlig er bracciopoder, skjell og sjøliljer. Ved Hornstua finnes Syllings eldste fjell.

2 Vulkanfjell fra perm-tiden

Fra permtida har vi i Hørtekollen bergarter som har størknet flere hundre/tusen meter under overflaten. Over var det kalkstein. Denne er stort sett borte nå. Dette fjellet kaller vi gangbergarter. (Finnemarksgranitt/Drammensgranitt.)

Fra permtida har vi også dagbergartene basalt og rombeporfyr i området fra Sollihøgda til Asdøl. Disse bergartene er kommet flytende hit fra Brandbukampen.

Det regnes med 3 lag basalt underst og 13 lag rombeporfyr oppå.

3 Løsmasse som er tæret ned av vær og vind og som for en stor del dekker den faste fjelloverflaten

Etter permtiden har stein/fjell blitt tæret ned, knust til sand. Den siste finpussen sto istidene for. Ismassene som fylte Lierdalen inntil ca 10000 år siden har skapt den fasongen som dalen har idag, sånn omtrentlig, da. For oss mennesker har jo også vært med på å forme dalen.

Asdøljuvet

Følgende bergarter finnes i selve Juvet;

- Underst, ikke synlig grunnfjell.
- Avsetninger fra kambro-silur
  - Leirskifer grønn
  - Leirskifer rød
  - Rød Ringerikssandstein
- Rombeporfyraktig konglomerat
- Lava basalt 3 lag
- Lava rombeporfyr 13 lag

Asdøljuvet ligger ca 2 km sør for Sylling sentrum og er en dyp østgående sidedal til Lierdalen. Selve Juvet med nære omgivelser samt Asdøltjern er nå vernet som naturreservat. Vegetasjonsbildet domineres av edellauvskog og storvokst granskog.

Selve hovedjuvet er et resultat av utgraving langs svakhetssoner og sprekker i fjellet. Den ene siden av juvet er høyere enn den andre og dette kan skyldes en innsynkning.

Det faste fjellet i bunnen av juvet består av lagdelte bergarter fra silurtida

(Ringerikssandstein) Videre oppover i juvet finnes det permiske sedimenter med røde og grønne leirskifer, konglomerater, agglomerater og tuffer (vulkanske askeavsetninger av grovt og fint materiale). Oppå dette finner vi permtidas lavabergarter representert ved basalt (B1) og rombeporfyr (RP1)

Flere steder i juvet finnes huller/huler i fjellveggen. Dette er sannsynligvis et resultat av at det har dannet seg gasslommer i rombeporfyr lavaen. I tilknytning til Asdøljuvet finnes flere nord-sørgående forkastninger.

I vest snitter juvet en nord-sørgående forkastningssone hvor vestsiden har sunket ca 70 meter i forhold til østsida. Denne forkastningen kan følges sørover i sprekkedalen forbi Gjellebekk og videre til Drammensfjorden ved Hyggen. En annen markert nord-sørgående forkastning går gjennom Høgfossen. Her kan bevegelsene ikke angis, fordi det er samme bergarter på begge sider.

Med det så går vi over til menneskenes inntog i den vakre Lierdalen.

2 MENNESKENE BOSETTER SEG I LIER/SYLLING

Stridsøks- og båtøksfolket

I flere tusen år drev steinalderfolkene jakt, fiske og fangst.

Mens fangstkulturen rådde grunnen i Lier som ellers i Norge, var jordbrukskulturen under full utvikling i sydligere himmelstrøk. Det ble varmere og tørrere nordover i Europa. Da må vi regne med at nye menneskeflokker begynte å vandre nordover. Noen av disse flokkene kom til Lier. Vi regner med at dette skjedde fra 2500 f.Kr. til ca 1500 f.Kr. Særegne gravskikker og spesielle redskaper gjør at man kan følge sporene av disse menneskene mot nord.

Disse folkegruppene fikk navn etter særmerkene. Båtøksfolket var en gruppe som det er gjort 18 funn av i Lier. Et annet folk var Stridsøksfolket. På Hennem, Grette og Hørte er det gjort funn etter dem.

I en myr på Hørte ble det funnet en vakker flintøks i forrige århundre. Øksen er av typen skaftehull - øks fra rundt 1500-1800 f.Kr. (yngre steinalder).

Allerede da var det altså mennesker i Sylling, om enn ikke fastboende.

Vi regner med at bosettingen i Lier har utgått fra Lannes gård. Men etter alt å dømme har denne bosettingen stoppet opp ved Solbergelva / Asdøla. Man mener at bosettingen i Sylling har kommet sjøveien fra andre steder rundt Tyrifjorden.

En gammel historie forteller noe om dette. Solbergelva het tidligere Elivågar. Elivågar var i den gamle norrøne gudelære navnet på den elva som dannet grense mellom menneskenes og gudenes (jotnenes) verden.

Ifølge stedsnavnforsker O. Rygh var Solbergelva en slik iskald grenseelv.

(El = byge, Våg = væske, sjø)

Elvenavnet kan skyldes oppkalling, men det kan også være at elva før var grenseelv mellom Lier og Sylling . Navnet kan jo gi assosiasjoner om hva bosetningene nede i dalen mente om folket her oppe i Sylling! Eller var det omvendt?

Livet rundt Tyrifjorden

Tyrifjorden har blitt til gjennom millioner av geologiske puslespillsår. En fjord som er blant landets vakreste, i alle fall for oss som bor her! Krokskogens stupbratte vegg, Holleias eventyråser, skogsliene på Øst-Modum og i Sylling er med å gi fjorden dens preg.

Helleristningene ved Utstranda og Sundvollen er håndfaste tegn på at fjorden har vært tilholdsted for mennesker i mange tusen år.

Rester etter det aller første livet på jordkloden, fossilene, finner vi også rikelig av rundt fjorden.

Når de første ikke-fastboende mennesker slo seg ned rundt fjorden vites ikke, men man vet at det bodde steinalderfolk på Ringerike. De holdt til ved iskanten nede ved vannet.

Bronsealderfolk var det også.

Ca 500 år etter Kristus kom folkeslaget Rhingerne. De slo seg ned i ring rundt fjorden og dannet et eget rike, Ringerike. I århundrer var Tyrifjorden veien ut for disse menneskene.

Flere av de gamle norske kongene har vokst opp ved Tyrifjorden. Fra tidlig av begynte man å trekke store båter fra fjorden og ut i havet. Det har de nok gjort, både Halvdan Svarte, Harald

Hårfagre og Olav Haraldsson. De har vært på gjennomreise over fjorden eller langs den gamle Kongeveien forbi Sylling kirke.

Sylling

Navnet Sylling er ikke tolket sikkert. Vi vet at:

- ing - endelsen finnes i mange svenske gårder. Disse ligger ofte i nærheten av vassdrag. Sylling er sannsynligvis befolket nordfra. Det har kommet svenske innvandrere fra Hadeland over Tyrifjorden og videre nedover til Viken. (forfedrene til Harald Hårfagre)
- Derfor kan ing - endelsen i Sylling ha svensk opprinnelse.
- Syll kan være issvull/høyde eller det kan ha sammenheng med at fjorden smalner (Liers historie).
- Syll kan ha noe med tåke/damp å gjøre (A.B. Rustad i Drammen og Omegn Turistforenings Årbog fra 1934).

Navnet på bygda vår har ikke alltid vært Sylling. Skrivemåten har variert i dokumenter fra tidligere tider.

- Syllinge (1552)
- Syllingadalr (1393 og 1399)
- Swillingadalr (Eysteins Røde Bok, 1400-tallet)
- Swillinghedal (1391)

Rundt vikingtiden (år 800-1000 e.Kr.) antar man at det var ca 30 gårder i Lier. Fem av disse gårdene lå i Sylling.

Det var SVANG, ENGER, SOLBERG, HØRTE og SYLLING.

Hvilken av gårdene i Sylling som først fikk fast bosetting, vites ikke sikkert, men Liers historie regner med at det var på Sylling gård.

SYLLING GÅRD er fra eldre jernalder og sannsynligvis ryddet engang mellom 400 og 600 e.Kr. Gården ble kirkested i middelalderen og har gitt navn til bygda vår. Kanskje har det allerede i før-kristen tid ligget et gudehov her.

3 GÅRDSHISTORIE - ASDØL

-Gammelnorsk, Os er genitiv av Asar-den som lett eser opp og henspeiler seg sikkert til elva.

-Gårdene har i perioder hatt inntekter på vannfallet, ved å leie ut rettighetene til kvern, sagbruk og teglverk til kjøpmenn fra Drammen.

-Grenser i vest mot Kopperud, i nord mot Kornerud, i øst mot åsen og i sør mot Kittelsrud

-Høyde over havet ca 130 m.

-Asdølgårdene ligger på nordsiden av elva Asdøla. Gården ble ryddet i gammelnorsk tid.

Etter svartedauen i 1349 ble gården lagt øde, og den ble gjenryddet innen 1617.

I 1818 ble gården delt i to like store deler.

- **Bruksnummer 1** - Den vestre delen ble bruksnummer 1 og er den opprinnelige. Der ble nåværende våningshus bygget i 1908. Resten av de opprinnelige bygningene er gått med i brann. Den eldste gården har 120 mål dyrket mark og 300 mål skog. Gården drives i dag av Truls Moen. Hans far Erne Moen tok over gården i 1969.

- **Bruksnummer 2** - Den østre delen, bruksnummer 2, har et ombygget våningshus som opprinnelig er fra 1818. Den yngste gården har 200 mål innmark og 350 mål skog. Gården drives i dag av Trond Mørk. Hans far Erik Mørk tok over gården etter sin far som kjøpte den i 1937.

Den gamle Ringeriksveien gikk oppunder åsen fram til ca 1900, men har siden gått mellom gårdene slik den gjør i dag.

Det var opprinnelig to husmannsplasser under Asdølgårdene. En tredje husmannsplass, Asdøldalen kom i 1854. Likeledes har Aschenbergsetra vært brukt som husmannsplass.

Aschenbergsetra

Aschenbergsetra var fra gammelt av seter for de to Asdølgårdene. Men allerede fra 1850 ble den fast boplass. Stedet ble fraflyttet ca 1930. Navnet kan være fordi det har vært mye ask rundt plassen, eller det kan ha forbindelse med at det på 1800tallet bodde en svenske der, nemlig Erik Nilsen, han bodde der med sin kone Maren og seks barn. De hadde hest, et par kuer, noen sauer og gris, og satte 1 ½ tønne poteter. Svensken og hans familie bodde der til like etter århundreskiftet. Da utvandret han i en alder av 82 år til Amerika uten å kunne et ord engelsk. Etter dette var Lina og Kristian Aschenberg husmannsfolk der. De levde papirløst. Kristian var damvokter for Asdøl mølle og plukket mye bær som han solgte. Kristian Sætra som han ble kalt flyttet derfra i 1932. Bygningene ble revet like etter.

Tveitesetra

Tveitesetra var seter for Tveiten gård i Sylling. Det ble setret her fra tidlig på 1600-tallet og helt fram til 1948. Dette er Vestmarkas siste seter. Melken ble båret til Sylling på sterke rygger. Ja, i riktig gamle dager ble melken til ost og smør på setra. De første turistene i Vestmarka pleide å kjøpe rømme fra Tveitesetra. Seterfolkene de siste årene var Helene og Karl Stensrud. De holdt til på setra i tre måneder hver sommer. Karl drev med skogsarbeid, mens kona tok seg av seterdrifta.

Haukelia

Haukelia ligger på sørsida av elva Asdøl og denne delen har alltid ligget under Sørsdalgårdene. Haukelia var en husmannsplass som lå under Øvre Nordre Sørtdal gård. Haukelia har 30-40 mål dyrket mark samt ved- og beiterett i skogen. Oppgjennom tidene har det vært forskjellige husmenn, blant annet ble Haukelia i 1865 brukt av Hans Henriksen fra Halden. Han var støper ved Asdøl støperi, sønnen Peder var formør ved samme bedrift. Melken fra Haukelia ble levert til nedlagte Torsrud meieri og barna fra Haukelia gikk på Sylling skole eller på skolen i Asdøl så lenge den eksisterte. Like etter krigen prøvde hansen fra Drammen seg med hønseri uten noen stor suksess. Han solgte gården til Jørnlid. Han var skredder i Drammen og drev gården ved siden av. I 1957 ble Haukelia solgt til Frantz Stockinger på Skjeggerud gård.

Asdøltjern

Asdøltjern gir vann til Asdøla. Asdøltjern får sitt vann fra Sandunden via Engerfløyta. Vannet fra tjernet gav kraft/energi til sager, møller, teglverk og jernstøperi. Derfor var det en demning som ble regulert i tjernet. Vannføringen nvar så liten at det gav kraft kun i korte perioder vår og høst, samt regntunge perioder ellers på året.

I 1948 ble Sandungen drikkevannsreservoar for Askers befolkning. Da ble det naturlig mindre vanntilførsel til Asdøltjern og mindre fisk. Nå får Askerbefolkningen sitt drikkevann fra Holsfjorden og etter hvert som Sandungen frigjøres blir det kanskje mer vann til Asdøltjern og dermed muligheter for at fiskemulighetene blir større.

4 ASDØLDALEN NATURRESERVAT.

Asdøljuvet.

Asdøljuvet ligger ca 2 km sør for Sylling sentrum. Det er en dyp østgående sidedal til Lierdalen. Juvet er foreslått vernet og verneforslaget omfatter selve juvet og områdene på hver side av dette, samt Asdøltjern med nære omgivelser. Gjennom juvet går elva Asdøla som har sitt utspring i Asdøltjern. Vegetasjonsbildet i juvet domineres av edellauvskog og storvokst granskog. Elva Asdøla er en del av Liervassdraget og har nedbørsfelt som strekker seg fra Vestmarka til øst for store Sandungen. Vannkvaliteten i elva betegnes som god. Innenfor det foreslåtte verneområdet har elva et fall på 140 meter. 130 moh nede ved Asdøl gård og 270 moh ved Asdøltjern. Elvens bidrag til områdets spesielle karakter er vesentlig, og dens vannføring danner grunnlaget for enkelte av de botanisk verneverdige forekomstene, så som edellauvskogene og ulike mosesamfunn.

- **Forskrift om fredning av Asdøljuvet naturreservat i Lier kommune.**

- I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 er område i Lier kommune fredet som naturreservat under betegnelsen Asdøljuvet Naturreservat. Det fredede området berører gnr/bnr 136/6, 198/1-2-4-8, 200/7. Naturreservatet dekker et område på 401 mål. De nøyaktige grensene skal avmerkes i marka. Formålet med fredningen er å bevare et område med egenartet landskap og natur med interessant og instruktiv geologi, samt spesielle vegetasjonstyper og forskjellig utforminger av edellauvskog og bekkekløftsvegetasjon, deriblant flere sjeldne og plantegeografisk interessante arter.

- **Geologi.**

- Asdøljuvet er Østlandets svar på Aurlandsdalen og Liers svar på Kjosterudjuvet. Se eget kapittel.

- **Botanikken.**

- Variasjon i berggrunnen, lokalklima med variasjon i for eksempel lys-skygge og variasjon i vannmengde skaper varierende vekstvilkår for planter, noe som avspeiler seg tydelig i og omkring Asdøla. De mest interessante botaniske forekomstene er knyttet til selve juvet med omliggende skråninger. Nederst i juvet langs nordsiden av elva domineres området av edellauvskog, blant annet en velutviklet gråor-askeskog med store og gamle trær. Ellers finnes almlindeskog og gråor-heggskog. På skyggesiden domineres vegetasjonsbildet av en forholdsvis rik granskog. Gammel lauv- og barskog, skyggefullt og fuktig klima og lokaliteter som overrisles eller dusjes av fossesprut, gir også rom for en rekke sopp- lav-, karspore- og mosearter som stiller strenge krav til miljøet.
- Asdøljuvet har en usedvanlig rik moseflora. Det finnes visstnok over 300 arter.
- Det finnes flere sjeldne gress- og bregnearter, blant annet skogsvingel, huldregress, junkerbregne og falkbregne. Huldregress er ellers stort sett å finne i det såkalte huldreelementet, et plantesamfunn som hovedsakelig finnes i bekkekløfter i Gudbrandsdalen.

- **Industrien**

Elva Asdøla som buldrer nedover juvet, har gitt drivkraft til forskjellig industri nede ved Asdølgårdene. Det finnes spor etter mye av dette også i dag. Det har helt sikkert

vært bekkekverner her helt siden middelalderen. Fra noe etter 1500 kom sagbrukene. Fall- og vannrettighetene ble etter gammel praksis delt likt mellom Asdøl og Sørsdal. Gårdsgrensene gikk i elveleiet. Fra ca 1910 sikret Lier kommune seg vannrettighetene og fikk oppdemningsavtale med Bærums Verk som eide Sandungen. Lier kommune hadde sikkert det for øye å anlegge en kraftstasjon eller et vannverk, ikke minst i forbindelse med vann til de enorme bær- og fruktarealene i Lier. I mellomtiden ble vannrettighetene bortleid til Asdøl mølle så lenge den var i drift. Men da så Asker kommune fikk konsesjon på vanddriftverk fra Sandungen, ble Sandungen og dens nedslagsfrelt frarøvet Asdøla. Det ble foretatt skjønn, og Lier kommune fikk engangserstatning. (1948)

- **SAGBRUK.** Den siste saga var i drift helt fram til 1915. Det var Sørsdalsbøndene som hadde sag i Asdøla fra 1651. Da sagbruksprivilegiene ble innført i 1688, var det to Asdølsager. Den østre og den vestre- de fikk etter disse privilegiene fortsette å skjære utskipningsbord. På 1700-tallet måtte Nils på Sørsdal møte i tukthusretten etter beskyldninger om ”uskikkelig levnet, fyll og mishandling av kona”. Men han slapp fri!! Sagene ble frasolgt Asdølgårdene, men i 1795 fikk eieren på Asdøl kongelig bevilling til å sette opp ei bygdesag. I 1917 ble den siste saga revet. Men grunnmuren kan ses tydelig på nordsiden av elva.
- **ASDØL MØLLE.** Det var store bygdemøller i det kornrike Lier. I gamle dager var Lier selvforsynt med gårdskverner og bekkekverner. Men disse var svært ”værvhengige” og sviktet nedbøren var kvernkallene ikke til å rikke. Utviklingen krevet derfor årgjengse kverner og møller. Amtmannsberetningen i 1830-1835 forteller om 4 slike i Lier. En knepen andre plass av møllene inntar Erik Hennums mølle på Asdøl. Den største mølla var Hoffgaards mølle på Skjåstad. Asdølmølla ble først nevnt i 1764. Det var to Asdølmøller. Amtmannsberetningen fra 1830-1835 forteller som nevnt at Asdøl mølle var den neststørste mølla i Lier. Det ble årlig malt 2300 tønner mel og gryn og siktet på fire forskjellige kverner. Den siste mølla ble nedlagt så sent som i 1955. Hans Asdøl var den siste mølleren. Sønnen Knut måtte morgen og kveld gå opp til demningen ved tjernet og regulere vanntilførselen. I mellomtiden hadde guttungen ca 12 timers arbeidsdag.
- **ASDØL JERNSTØPERI.** Har etter hva vites vært i drift fra ca 1840. I 1849 var det branntakst på Asdøl Jernstøperiet. Dette støperiet lå like nedenfor Salerud gård, inntil Asdøla. I 1870-årene var det 9-11 ansatte, i 1900 var det 5 ansatte. Produktene var ovner, hakkelsesmaskiner og annet støpegods. Best kjent var støperiet for Asdøl-ovnene. Mye av produktene ble solgt i Oslo, fraktet med hest og slede/kjerre, men støperiet hadde også eget utsalg i Drammen. Det var i tillegg direkte salg fra støperiet. Fra en oversikt i 1875 står det oppført med arbeidstiden 52 uker, så det var tydeligvis helårsdrift. Det brant i 1904 og ble aldri bygget opp igjen. Støperiet ble etter dette flyttet til Nedre Eiker.
  - *Annonse i Drammens Tidende 1. juni 1868; Asdøldalens Jernstøperis Oplag av Kakkellovne, Kogeovne, Komfurer, Gryder, Brandjern, Goderaadjern, Vaffeljern, Krumkagejern m.m. anbefales til Dagens billigste Priser. H.O.Røhr*
Hvem var denne Røhr. Vi vet at han startet Drammen Kjeksfabrikk i 1870 og Sætre Kjeksfabrikk i 1883. Så han var nok en betydelig industriherre på denne tiden..

- Det var solide ovner som støptes i jernverket. Flere av bygdas gårder har fortsatt over fra Asldalens Jernstøperi. Blant annet hos Erik Mørk og Anne Marie Sylling.
- I 1875 kom støperiet på nye hender. Det ser vi av en kunngjøring i Drammens Tidende den 3/5-1875.
Onsdag den 19. Mai førstkommende kl 11 Formiddag afholdes offentlig Auktion paa og over Asdøldalens Jernstøberi .
- **TEGLVERK.** Ved nabogården Kopperud, litt lenger ned i Asdøla, lå det fra slutten av 1700-tallet et teglverk. I 1803 forpaktet kjøpmannen Casper Holter på Bragernes teglverket for 10 år. Teglverket lå da under Asdøl gård. Bonden på Asdøl forbeholdt seg retten til all kjøring til og fra verket. Forpakteren skulle på sin side ha retten til å ta sand og leire til driften på Asdøl gård. Teglverket var i drift til 1875. Det er nevnt fra 3-11 mann i arbeid. Amund Asdøl var da gårdbruker og teglbrenner. Driften nevnes å være fra 17-24 uker årlig. Etter 1875 gikk det nedover, og teglverket ble etter hvert utkonkurrert av de store verkene som fikk moderne mekanisk/teknisk utstyr.
- **TREDREIERI.** Tredreieriet ble drevet med vannkraft. Det ble produsert knott til papirruller, riveskaft, bordben og ljaarver. Dreieriet ble nedlagt i 1910.
- **KRITTPIPEFABRIKK.** Denne ble nedlagt ca 1860.
- **BAKERI.**
- **Tømmerdrift**
  - Helt fram til 1959 ble det kjørt tømmer ned Asdøljuvet. Det er enda spor etter veien, og det var opptil 13 bruer på veien ned til broa ved riksveien. Mange av bruene ble tatt i flommen hvert år og måtte bygges pånytt.
- **Fiske**
  - Det har fra gammelt av vært mye fisk i Asdøla. Det kan vi se av gamle skiftepapirer. Men etter at Sandungen ble drikkevann for Asker og minken kom, har fisket i elva gått nedover. Men nå har Asker drikkevann fra Holsfjorden, DOFA setter ut ørret og det bør på nytt kunne bli muligheter for et rikt fiske. Det finnes mange fiskeslag i Lierelva, for eksempel sjø-ørret, laks, stam, sørv, hork, skrubb m.fl. men det er bare de to første fiskeslagene som vandrer oppover i elva. Alle de andre fiskeslagene holder seg nede i den stilleflytende nedre delen.

5 ASDØL SKOLE

Hvis dere leser denne artikkelen, skjønner dere hvorfor det måtte være skole i Asdøl. Det bodde sikkert mellom 100 og 200 mennesker her og det betydde at det var sikkert 50-60 elever som skulle ha skole.

Skolen har jeg ikke dokumentasjon på hvor lå, men den lå i alle fall på vestre side av veien oppe under åsen bak låven til Mørk.

Som nevnt et annet sted, det er samme bygningen som de brukte på Tveten skole.

Dette var det som artikkelforfatteren hadde.

Jeg tar gjerne imot opplysninger som andre måtte sitte inne med og ikke minst korrigeringer dersom det skulle være noe som er feil.

Sylling den 01.05.07

Roar Bogerud